

RESUM DE JURISPRUDÈNCIA

TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

PLE

1. Sentència (RAC [7432-2023](#) i [7433-2023](#)), de 15 de gener de 2026, del Ple del Tribunal Constitucional. Estimació del recurs d'empara interposat per un fiscal pel qual **s'anul·len dues sentències del Tribunal Suprem que havien revocat la seva promoció per la fiscal general de l'Estat a la categoria primera i a fiscal de sala de menors.**

El Ple del Tribunal Constitucional, per majoria, va estimar els dos recursos d'empara formulats pel fiscal E.R.S. contra dues sentències dictades per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, de dates 18 i 22 de juliol de 2023, que van anul·lar el seu nomenament com a fiscal de sala de menors, el qual havia estat recorregut per l'Associació de Fiscals i per un altre fiscal que va concórrer a la plaça.

El Ple del Tribunal Constitucional va anul·lar les dues sentències perquè va considerar que s'havia vulnerat el dret del recurrent en empara a accedir en condicions d'igualtat a les funcions públiques amb els requisits que assenyalen les lleis, en la seva dimensió de carrera professional (article 23.2 de la Constitució espanyola).

Aquesta sentència considera que la decisió del nomenament d'un fiscal de sala coordinador d'àrea té un doble contingut:

- D'una banda, l'accés o promoció del candidat a la plaça de fiscal de sala, que és la categoria superior de la carrera fiscal.
- De l'altra, el nomenament per a la plaça reservada a aquesta categoria com a coordinador de l'àrea de protecció i reforma de menors, que és temporal per cinc anys.

La llei només estableix dos requisits per resoldre el concurs: pertànyer a la categoria segona i tenir vint anys d'antiguitat al cos (article 37.1 de l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal).

Així, la llei, que només exigeix aquests dos requisits, confereix a la fiscal general de l'Estat facultats discrecionals per determinar la resta de criteris de mèrit i capacitat que han de regir el nomenament.

No obstant això, el principi de reserva de llei de l'article 23.3 de la Constitució espanyola conté un mandat de predeterminació normativa del pressupòsit de fet del nomenament, però no exigeix que la llei programi de manera completa els requisits concrets de provisió de les places i d'accés entre qui ja són funcionaris, en la mesura que poden ser rellevants criteris molt diversos orientats a dotar de més eficiència l'organització i la prestació dels serveis públics o a satisfer altres béns constitucionals.

La sentència afirma que la discrecionalitat significa que el legislador va atribuir a la fiscal general de l'Estat un àmbit de decisió perquè completi o integri la norma amb altres criteris que han de respondre als principis constitucionals de mèrit i capacitat.

Així mateix, estableix que el control judicial de la discrecionalitat és un control de legalitat que pot abastar la determinació dels fets, la competència i el procediment, la desviació de poder i la prohibició d'arbitrarietat, a més de l'exigència de motivació i el respecte als drets fonamentals, paràmetres perfilats pel legislador i per la jurisprudència.

En aquest cas, la proposta de nomenament que la fiscal general de l'Estat va elevar al Consell de Ministres concretava una sèrie de criteris per a la resolució del concurs. Considerava que la plaça de fiscal de sala de menors no exigia una actuació directa davant els òrgans judicials, sinó una funció d'organització, unificació de criteris i direcció de l'activitat dels fiscals de menors a tot el territori espanyol, la qual cosa atribuïa una importància singular a l'experiència del candidat en àmbits organitzatius i institucionals. En aquest sentit, es considerava acreditat que el recurrent en empara havia dirigit, com a fiscal en cap de Madrid, l'activitat de les seccions de reforma i protecció de menors de més dimensió d'Espanya.

També es destacava la importància de la perspectiva constitucional de la jurisdicció de menors com a mitjà per protegir els seus drets fonamentals i materialitzar l'interès superior del menor.

Així mateix, el candidat designat era fiscal davant el Tribunal Constitucional i havia estat nomenat integrant de la Junta de Fiscals de Sala, òrgan que assisteix a la fiscal general de l'Estat en funcions d'assessorament en tota mena de matèries.

Les sentències del Tribunal Suprem van anul·lar els nomenaments en considerar que aquests pivotaven sobre una major especialització en menors, atès que la plaça tenia un perfil ben determinat, i van descartar, sense suport en la llei ni justificació suficient, la resta de criteris explicitats en la proposta de nomenament.

El Tribunal Constitucional entén que la decisió de l'òrgan judicial va rebutjar la pertinència dels criteris oferts per la fiscal general de l'Estat sense explicar cap altre paràmetre jurídic de control que el perfil ben determinat de la plaça; és a dir, sense justificar per què s'impedia la valoració conjunta d'altres criteris diferents del de l'especialització, malgrat haver estat identificats per l'autoritat que realitzava el nomenament com a conformes a la llei.

La sentència continua assenyalant que la resolució judicial va desvirtuar el règim legal dels nomenaments discrecionals i va atorgar un tracte desigual al recurrent en empara en el seu dret d'accés al càrrec per raó de la seva menor especialització en menors enfront de la resta de candidats; criteri que les sentències del Tribunal Suprem anul·lades van convertir en únic i determinant per a la resolució del concurs. Segons el Tribunal Constitucional, configurar la major especialització en menors com a criteri exclouent per decidir el nomenament va suposar situar en pitjor condició un candidat respecte d'un altre sense que la llei així ho exigís, ja que l'article 23.2 de la Constitució espanyola estableix el dret d'accés als càrrecs i funcions públiques en condicions d'igualtat, però sempre d'acord amb els requisits que estableixin les lleis.

L'anul·lació de les dues sentències de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem implica exclusivament la restitució del recurrent en empara a la condició de fiscal de sala, sense efectes sobre la plaça de fiscal de sala coordinador de l'àrea de menors que va ser adjudicada per concurs a un altre fiscal.

En aquesta sentència es van abstenir el president del Tribunal Constitucional, Cándido Conde-Pumpido, i el magistrat César Tolosa Tribiño.

A més, han formulat vots particulars els magistrats Ricardo Enríquez Sancho, José María Macías Castaño i Enrique Arnaldo Alcubilla, així com la magistrada Concepción Espejel Jorquera.

2. Sentència de 25 de febrer de 2026, del Ple del Tribunal Constitucional, per la qual es desestima el **recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Consell de Govern de la Comunitat de Madrid contra la Llei estatal pel dret a l'habitatge**.

El Ple del Tribunal Constitucional desestima, per majoria, el recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Consell de Govern de la Comunitat de Madrid

contra diversos preceptes de la Llei estatal 12/2023, de 24 de maig, pel dret a l'habitatge.

Es tracta de la quarta ocasió en què el Tribunal Constitucional es pronuncia sobre la constitucionalitat d'aquesta llei estatal, ja que va ser examinada prèviament per la STC 79/2024, de 21 de maig; la STC 26/2025, de 29 de gener, i la STC 190/2025, de 16 de desembre.

L'al·legació més important del recurs d'inconstitucionalitat interposat per la Comunitat de Madrid es basa en la manca de cobertura competencial i, en conseqüència, dels títols invocats per l'Estat per a la seva aplicació: és a dir, la regulació bàsica que garanteixi la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels seus drets i en el compliment dels seus deures (article 149.1.1 de la CE); la legislació processal (article 149.1.6 de la CE); les bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica (article 149.1.13 de la CE); el procediment administratiu comú (article 149.1.18 de la CE), així com la invasió de les competències exclusives de la Comunitat de Madrid en matèria d'habitatge i urbanisme previstes a l'article 26.1.4 del seu Estatut d'autonomia.

La sentència confirma la constitucionalitat de l'article 8 a) de la Llei estatal 12/2023, de 24 de maig, segons el qual «tots els ciutadans tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat (...) ja sigui en règim de propietat, d'arrendament, de cessió d'ús o de qualsevol altre règim legal de tinença». Davant del que s'al·legava en la demanda del recurs d'inconstitucionalitat, el Tribunal Constitucional conclou que el legislador estatal gaudeix de competències, d'una banda, per configurar l'habitatge com un dret subjectiu i per delimitar el cercle dels seus titulars i, d'altra banda, per estendre la titularitat d'aquest dret als ciutadans estrangers.

Pel que fa al primer aspecte, la sentència conclou que tant la naturalesa tecnicojurídica com la titularitat del dret a l'habitatge són extrems la determinació dels quals resulta transcendental a l'hora de garantir la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels seus drets constitucionals, finalitat a la qual serveix la competència reconeguda a l'Estat a l'article 149.1.1 de la CE, i que dota de cobertura competencial el precepte impugnat.

Finalment, pel que fa a la segona consideració, el Tribunal Constitucional confirma que el legislador estatal actua en l'exercici de les seves competències en estendre la titularitat del dret a l'habitatge a tots els ciutadans, entre els quals s'inclouen els ciutadans estrangers.

És a dir, l'article 149.1.1 de la Constitució espanyola permet a l'Estat regular les condicions bàsiques necessàries per garantir la igualtat de tots els espanyols; així mateix, l'article 149.1.2 l'habilita per fixar «l'estatut jurídic del ciutadà estranger», d'acord amb la doctrina constitucional establerta a la STC 87/2017, de 4 de juliol. Aquest aspecte inclou, pel que aquí interessa, «la determinació, com a qüestió primordial del règim jurídic de l'estranger a Espanya, dels drets que, corresponent en principi als espanyols, han de ser estesos als ciutadans d'altres nacionalitats residents al nostre país», cosa que comporta la fixació de la igualtat de condicions entre espanyols i estrangers.

Pel que fa a la resta d'al·legacions, la sentència les desestima per pèrdua sobrevinguda de l'objecte en relació amb els preceptes declarats inconstitucionals i, en conseqüència, nuls de ple dret mitjançant la STC 79/2024.

La sentència també desestima la majoria de les al·legacions per remissió als pronunciaments continguts en les tres sentències anteriors relatives a la mateixa llei estatal impugnada.

Finalment, el Ple del Tribunal Constitucional també rebutja la qualificació d'inconstitucionalitat dirigida contra l'article 17.4 de la Llei 12/2023, de 24 de maig, que s'impugnava ex novo, seguint la mateixa línia argumental establerta a la STC 190/2025, que va conduir a la desestimació de la impugnació de l'article 15.1.a).1 de la mateixa llei, atesa la identitat estructural d'ambdós preceptes i la coincidència entre els retrets d'inconstitucionalitat dirigits contra l'un i l'altre en sengles recursos d'inconstitucionalitat.

Aquesta sentència no va ser aprovada per unanimitat, ja que van formular vots particulars els magistrats Ricardo Enríquez Sancho, Enrique Arnaldo Alcubilla, César Tolosa Tribiño i José María Macías Castaño, així com la magistrada Concepción Espejel Jorquera.

TRIBUNAL SUPREM

SALA CONTENCIOSA ADMINISTRATIVA

3. [Sentència 773/2025](#), de 17 de juny, de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem. Fixa la doctrina segons la qual **l'Administració no pot desistir dels processos selectius si la llei per la qual es regeix la convocatòria del procés selectiu no ho preveu expressament.**

La Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem estima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per AAA contra la sentència dictada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Galícia, i reconeix el dret dels aspirants a realitzar les proves selectives establertes en les bases reguladores de la convocatòria.

Els antecedents són els següents:

- La Diputació d'Ourense va convocar un procés selectiu per a la provisió de diversos llocs de treball, entre els quals figurava el d'assessor/a jurídic/a de la subescala tècnica de l'escala de l'Administració general.
- Mitjançant resolució de l'esmentada diputació es va acordar aprovar la llista d'admesos, en la qual només va ser admesa una aspirant; i alhora es va adoptar l'acord de desistir del procés selectiu.
- Contra aquesta resolució, l'aspirant va interposar recurs contenciós administratiu davant el Jutjat Contenciós Administratiu número 1 d'Ourense, que va ser desestimat.
- Contra aquesta sentència, la interessada va interposar recurs d'apel·lació i la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Galícia va dictar sentència, el 27 de febrer de 2023, desestimant el recurs d'apel·lació.
- Contra aquesta sentència es va interposar recurs de cassació.
- La Secció d'Admissió de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant interlocutòria, va acordar:
 - Admetre a tràmit el recurs de cassació i declarar-lo d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència.
 - Declarar que la qüestió que planteja l'interès cassacional objectiu consisteix a determinar si, en els processos selectius de personal de les administracions públiques, una vegada aprovada la llista d'admesos i exclosos, és possible que l'administració desisteixi del procés selectiu sense necessitat de complir els requisits que les lleis estableixen per a la revisió d'ofici.
 - Fixar com a normes jurídiques que, en principi, han de ser objecte d'interpretació l'article 93 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment

administratiu comú de les administracions públiques, així com altres preceptes concordants.

La sentència resol la qüestió plantejada en el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència en el sentit següent:

L'administració que ha convocat un procés selectiu, una vegada aprovada la llista d'admesos i exclosos, no pot desistir del procés selectiu, i els aspirants tenen dret a realitzar les corresponents proves selectives establertes en les bases reguladores de la convocatòria.

4. [Sentència 1444/2025](#), de 12 de novembre, de la Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem. Estimació del recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per l'Advocacia de l'Estat, en representació de l'Administració general de l'Estat, contra la sentència dictada per la Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, de 28 de juny de 2024, recaiguda en el recurs d'apel·lació, que es casa i s'anul·la, i que alhora casa i anul·la la sentència del Jutjat Contenciós Administratiu número 5 de València. La sentència fixa doctrina en relació amb la **legitimació de l'Associació d'Advocats Cristians per impugnar la via de fet consistent en la col·locació d'una bandera no oficial del col·lectiu LGTBI a la façana de la seu de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana** i declara que la col·locació d'aquesta bandera no oficial ha de ser considerada una acció positiva en favor del col·lectiu LGTBI, sense que resulti contrària als principis d'objectivitat i neutralitat institucional que l'article 103.1 de la Constitució espanyola imposa a totes les administracions públiques.

La Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, en data 12 de novembre de 2025, va dictar una interessant sentència contra la sentència dictada per la Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, que casa i anul·la, i en la qual fixa doctrina jurisprudencial en un doble sentit: d'una banda, reconeix la legitimació de l'Associació d'Advocats Cristians per poder impugnar vies de fet —concretament la col·locació de la bandera del col·lectiu LGTBI— i, de l'altra, declara la legalitat de la col·locació d'aquesta bandera no oficial, ja que aquesta actuació ha de considerar-se una acció positiva i reivindicativa d'aquest col·lectiu i, d'acord amb les lleis, no suposa una vulneració dels principis d'objectivitat i neutralitat política que l'article 103.1 de la Constitució espanyola imposa a totes les administracions públiques.

Els antecedents de la sentència són els següents:

Àrea de Presidència
Secretaria General

- El dia 28 de juny de 2023, amb motiu de la celebració del Dia nacional i internacional de l'Orgull LGTBI, es va col·locar la bandera del col·lectiu LGTBI a la façana de la seu de la Delegació del Govern a València.
- Aquesta actuació va ser considerada com una via de fet i, contra aquesta, la representació processal de l'Associació d'Advocats Cristians va interposar recurs contenciós administratiu, que va correspondre al Jutjat contenciós administratiu número 5 de València, el qual va dictar sentència el 27 de març de 2024 en el sentit de declarar la inadmissió del recurs, atenent la falta de legitimació activa de l'associació esmentada.
- Davant aquesta sentència, la representació processal de l'Associació d'Advocats Cristians va interposar recurs d'apel·lació davant la Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.
- La Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana va dictar sentència, per majoria, el 28 de juny de 2024, estimant el recurs d'apel·lació, ja que reconeix la legitimació activa de l'Associació d'Advocats Cristians per impugnar la via de fet consistent en la col·locació de la bandera no oficial del col·lectiu LGTBI a la façana de la seu de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana.

La sentència no va ser adoptada per unanimitat, com demostra el fet que un magistrat va formular vot particular.

- Davant aquesta sentència, l'Advocacia de l'Estat, en representació de l'Administració general de l'Estat, va preparar i presentar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem.
- La Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant interlocutòria de 23 de abril de 2025, va acordar:
 - Admetre a tràmit el recurs de cassació i declarar-lo d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència.
 - Declarar que la qüestió que presenta interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència consisteix a determinar:

- si l'associació recurrent ostenta un interès legítim que determini la legitimació activa per exercir accions davant aquesta jurisdicció en el recurs contenciós administratiu dirigit contra l'actuació impugnada (recurs contenciós administratiu contra la via de fet consistent en la col·locació de la bandera no oficial del col·lectiu LGTBI, amb motiu del Dia nacional i internacional de l'Orgull LGTBI, a la façana de la seu de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana);
 - i si la col·locació de banderes, pancartes o altres símbols que incloguin consignes o missatges amb finalitats reivindicatives en edificis oficials constitueix una via de fet mancada de cobertura jurídica o bé una mesura d'acció positiva en aplicació de la legislació vigent.
- Fixar com a normes jurídiques que, en principi, han de ser objecte d'interpretació els articles 19.1 a) i b) de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció Contenciosa Administrativa, en relació amb els articles 6.7, 12 i 33 de la Llei 15/2022, de 12 de juliol, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

La sentència resol les dues qüestions plantejades d'acord amb els següents fonaments de dret:

- Pel que fa a la legitimació activa de l'Associació d'Advocats Cristians per impugnar una via de fet —que en el cas analitzat consisteix en la col·locació de la bandera no oficial del col·lectiu LGTBI a la façana de la seu de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana— el Tribunal Suprem considera que la legitimació activa constitueix un pressupòsit processal imprescindible per a l'exercici d'accions en aquest ordre jurisdiccional i recorda que en precedents recursos d'interès cassacional objectiu ja s'havia plantejat aquesta qüestió, establint-se que en cada cas cal oferir una resposta motivada atenent les circumstàncies concretes.

En el cas examinat, la qüestió d'interès cassacional objectiu consisteix a determinar si l'actuació de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana consistent a col·locar la bandera no oficial del col·lectiu LGTBI a la façana de la seva seu el dia 28 de juny de 2023, amb motiu del Dia nacional i internacional de l'Orgull LGTBI, constitueix una via de fet que contravé els principis d'objectivitat i neutralitat institucional reconeguts a l'article 103.1 de la Constitució espanyola, tal com sostenia l'Associació d'Advocats Cristians, o si, per contra, tal com sostenia l'Advocacia de l'Estat, aquesta actuació s'emmarca dins de les mesures d'acció positiva en defensa del col·lectiu LGTBI d'acord amb la legislació vigent.

La resposta del Tribunal Suprem és que l'actuació de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana ha de ser considerada una acció positiva en defensa dels drets del col·lectiu LGTBI, d'acord amb la normativa vigent i, en especial, amb diversos preceptes de la Llei 15/2022, d'igualtat de tracte i no-discriminació, i que, per tant, és susceptible de ser recorreguda en via Contenciosa Administrativa .

- Pel que fa a la segona qüestió d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència —consisteix a determinar si la col·locació de la bandera no oficial del col·lectiu LGTBI, amb motiu de la celebració del Dia nacional i internacional de l'Orgull LGTBI, a la façana de la seu de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana vulnera o no els principis constitucionals d'objectivitat i neutralitat institucional consagrats a l'article 103.1 de la Constitució espanyola— el Tribunal Suprem segueix el mateix criteri establert en sentències anteriors. Tenint en compte les circumstàncies concurrents —en aquest cas, la col·locació de la bandera del col·lectiu LGTBI amb motiu del Dia de l'Orgull, situada a la façana de la Delegació del Govern però separada de la resta de banderes oficials— considera que aquesta actuació s'ha d'entendre jurídicament com una mesura d'acció positiva de l'Administració en favor dels drets i reivindicacions d'aquest col·lectiu i, per tant, declara que no s'han vulnerat els principis d'objectivitat i neutralitat institucional establerts a l'article 103.1 de la Constitució espanyola.

En conseqüència, resol les qüestions d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència plantejades i fixa la doctrina jurisprudencial corresponent.

Per tot això, en la seva decisió final estima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per l'Advocacia de l'Estat contra la sentència dictada per la Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana i resol les dues qüestions d'interès cassacional objectiu en els termes exposats.

5. [Sentència 110/2026](#), de 5 de febrer, de la Secció 4a de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem. Desestimació del recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per la mercantil Josel S.L.U. contra la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per la qual es desestima parcialment el recurs contenciós administratiu interposat per l'esmentada mercantil relatiu a la reserva del 30% del sostre per a **habitatges de protecció oficial en sòl urbà consolidat**.

La Secció 5a de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, desestima el recurs declarat d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per la mercantil Josel S.L.U. contra la sentència de la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de 19 d'octubre de 2022, que va estimar parcialment el recurs contenciós administratiu interposat contra la disposició aprovada per l'Acord de la Subcomissió d'Urbanisme de Barcelona, de 5 de desembre de 2018, pel qual es va aprovar definitivament la modificació del Pla general metropolità per a l'obtenció d'habitatges de protecció oficial en sòl urbà consolidat de la ciutat de Barcelona.

Els antecedents d'aquesta sentència són els següents:

- La representació processal de l'entitat mercantil Josel S.L.U. va interposar recurs contenciós administratiu contra l'Acord adoptat per la Subcomissió d'Urbanisme de Barcelona, de 5 de desembre de 2018, pel qual es va aprovar definitivament la modificació puntual del Pla general metropolità per a l'obtenció d'habitatges de protecció oficial en sòl urbà consolidat de Barcelona.

La modificació puntual del PGM, objecte de recurs, tenia com a finalitat l'obtenció d'habitatges amb protecció oficial per atendre les necessitats de la població detectades en els plans locals d'habitatge, i establia la destinació a habitatge amb protecció oficial o a un altre règim equivalent del 30% del sostre urbanístic d'habitatges plurifamiliars en les actuacions de nova edificació o de gran rehabilitació. Així mateix, reconeixia a l'Administració el dret d'adquisició preferent dels habitatges amb protecció oficial resultants d'aquesta mesura.

- La Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va dictar la Sentència 3512/2022, de 19 d'octubre de 2022, per la qual va estimar parcialment el recurs contenciós administratiu i va declarar nul·la la disposició final segona de la disposició impugnada, «que s'ha d'entendre substituïda, amb aplicació directa en el seu lloc, mentre estigui vigent l'article 17.3 de la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge».

Les parts demandades van ser la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Aquesta sentència va ser aclarida mitjançant interlocutòria en el sentit que la nul·litat de ple dret a què es refereix la decisió afecta únicament el punt 1 de la disposició final segona de les normes urbanístiques de la modificació puntual del PGM impugnat.

És a dir, es desestimen totes les alegacions llevat del que disposa el punt 1 de la disposició final segona de les normes urbanístiques de la modificació puntual del Pla general metropolità mentre continuï vigent l'article 17 del text refós de la Llei de sòl i rehabilitació urbana.

- Contra aquesta sentència, la representació processal de la mercantil Josel S.L.U. va interposar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem.
- La Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant interlocutòria de 8 de novembre de 2023, va acordar:
 - Admetre a tràmit el recurs de cassació i declarar-lo d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència.
 - Declarar que la qüestió que planteja l'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència consisteix a determinar si, a través dels corresponents instruments de planejament, poden establir-se reserves de sostre per a habitatges amb protecció pública en sòl consolidat, en actuacions que puguin ser qualificades com a edificatòries, d'acord amb el que disposa l'article 7.2 del text refós de la Llei de sòl i rehabilitació urbana i, si escau, si aquesta restricció de l'edificació o de l'ús ha de ser indemnitzada en tant que no sigui susceptible de distribució equitativa.
 - Fixar com a normes jurídiques que, en principi, han de ser objecte d'interpretació els articles 7.2, 18, 20.1 b) i 48 del text refós de la Llei de sòl i rehabilitació urbana, aprovat pel Reial decret legislatiu 7/2015, de 30 d'octubre.

La sentència desestima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència d'acord amb els fonaments jurídics següents:

- En relació amb la primera qüestió d'interès cassacional objectiu plantejada respecte de la reserva del 30 % del sostre per a habitatge de protecció pública en sòl consolidat, el Tribunal Suprem es remet, en primer lloc, a la Sentència del Tribunal Constitucional 16/2021; per a la qual cosa té en compte les circumstàncies i disposicions següents:
 - D'una banda, l'article 20 del TRLSRU, que estableix com un dels criteris bàsics d'utilització del sòl la reserva d'una part per a habitatges subjectes a algun dels règims de protecció pública, i que aquesta reserva ha de complir dos requisits: que la seva localització garanteixi el principi de cohesió social

i que assoleixi determinades proporcions, com el 40% de l'edificabilitat residencial en sòl de nova urbanització i el 20% en sòl urbà sotmès a actuacions de reforma o renovació de la urbanització.

- Sobre aquesta disposició, el Tribunal Suprem, en la Sentència 206/2021, de 16 de febrer, va assenyalar que no ofereix grans dificultats determinar, d'acord amb els esmentats preceptes, quan s'ha d'imposar l'obligació de reserva de sòl per a habitatges de protecció pública: serà quan es tracti d'actuacions d'urbanització el destí predominant de les quals sigui residencial, tant si es tracta de primera urbanització sobre sòl rural com si es tracta de reformar o renovar la urbanització existent en sòl urbanitzable, que són les dues actuacions a què es refereix l'article 7.1.a) del TRLSRU.

Ara bé, com va al·legar la recurrent, l'article 20 del mateix text legal només contemplava la regulació de la reserva de sòl per a habitatges de protecció pública en actuacions de nova urbanització i de transformació del sòl urbà en el seu apartat 1 de l'article 7, però no per a actuacions edificatòries en sòl urbà en l'apartat 2 del mateix article.

Cal reconèixer que, amb posterioritat, la Generalitat de Catalunya va aprovar i convalidar el Decret Llei 17/2019, de 23 de desembre, de mesures urgents per millorar l'accés a l'habitatge, que va suposar una modificació de determinats preceptes del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova la Llei d'urbanisme de Catalunya, pel que fa a la reserva de sòl per a habitatges de protecció pública.

Aquest Decret Llei català va ser recorregut mitjançant recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional.

El Tribunal Constitucional, en la Sentència 16/2021, va resoldre el recurs d'inconstitucionalitat declarant la constitucionalitat de l'article 57.6 del text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya, en la redacció donada pel Decret Llei 17/2019, i va disposar que el pla d'ordenació urbanística municipal ha de determinar la localització d'aquesta reserva mitjançant la qualificació del sòl per a habitatge de protecció pública en sòl urbà consolidat o no consolidat no inclòs en sectors de sòl de planejament derivat. Per la seva banda, l'apartat 7 del mateix article 57 preveu que la qualificació del sòl establerta pel pla d'ordenació pot preveure la destinació total o parcial a habitatges de protecció pública. I, segons la Sentència 16/2021, aquesta decisió pot afectar tant els edificis plurifamiliars de nova construcció, encara que conservin algun element edificatori de la construcció anterior, com els edificis plurifamiliars existents en què es pretenguin

dur a terme obres generals d'adequació, conservació, millora o ampliació, quan aquestes edificacions tinguin com a objectiu allotjar majoritàriament nous residents en els habitatges resultants.

Així mateix, reproduïx literalment el fonament jurídic vuitè de la Sentència 16/2021, en tant que justifica la constitucionalitat de l'article 57 del text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya en la redacció donada pel Decret Llei 17/2019 i suposa un suport del Tribunal Constitucional a la reserva de sòl per a habitatge de protecció pública en declarar-ne la constitucionalitat.

Per això, la resposta a la primera qüestió d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència es resol en el sentit que, mitjançant els corresponents instruments de planejament, poden establir-se reserves de sòl per a habitatge de protecció pública en sòl urbà consolidat en actuacions que puguin ser qualificades d'edificatòries d'acord amb l'article 7.2 del text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya.

- En relació amb la segona qüestió d'interès cassacional objectiu plantejada respecte del dret dels propietaris de sòl urbà consolidat a ser indemnitzats per la reserva del sostre per a la construcció d'habitatges de protecció pública, la resposta del Tribunal Suprem és que «les indemnitzacions per les limitacions urbanístiques de la propietat no estan restringides als casos definits en la normativa que regula aquesta matèria, ja que res no impedeix, si es donen els requisits per a això, obtenir una reparació a través de l'institut de la responsabilitat patrimonial».

«Ara bé, només és apreciable el dany indemnitzable quan el dret limitat per l'ordenació no sigui una mera expectativa, sinó que hagi accedit materialment al patrimoni del propietari. Per aquesta raó, l'article 11.2 del text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya disposa que la previsió de l'edificabilitat no integra el contingut del dret de propietat del sòl i que la patrimonialització de l'edificabilitat es produeix únicament amb la seva realització efectiva».

Acaba afegint que «la doctrina de la Sala és inequívoca a l'hora d'exigir la patrimonialització dels drets perquè procedeixi la seva reparació econòmica».

Per tant, la resposta a la segona qüestió d'interès cassacional objectiu plantejada no pot ser la de reconèixer amb caràcter general el dret a ser indemnitzat per les restriccions d'ús que genera la norma urbanística de Barcelona, i afegeix que només atenent les circumstàncies concretes que incideixen en cada cas és possible comprovar si s'ha produït un dany patrimonial i quina n'ha de ser

l'entitat. No és acceptable emetre una declaració en el buit, purament teòrica, que en definitiva hauria de recaure sobre la totalitat dels immobles urbans de Barcelona que podrien resultar afectats per la modificació puntual del PGM.

En conclusió, la sentència desestima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per la mercantil Josel S.L.U. contra la sentència dictada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de 19 d'octubre de 2022, i fixa la doctrina al respecte en l'apartat 6 del fonament de dret quart i en l'apartat 4 del fonament de dret cinquè, en relació amb la legalitat de reservar el 30% del sostre per a habitatges de protecció pública en sòl urbà consolidat i amb el no reconeixement, amb caràcter general, del dret dels propietaris a ser indemnitzats per aquesta reserva.

6. [Sentència 115/2026](#), de 5 de febrer, de la Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem. Desestimació del recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència en relació amb la superació del llindar dels mínims fixats a la Directiva 2014/24/UE. La sentència estableix la doctrina segons la qual, de conformitat amb el que disposa l'article 72.2 de la Directiva 2014/24/UE, **en els supòsits en què s'efectuïn diverses modificacions successives en un contracte d'obres, s'han de sumar les quanties de totes elles per determinar si se supera el llindar del 15 % del valor del contracte inicial**. Si se supera aquest percentatge, totes les alteracions contractuals només podran ser justificades pel contractista acreditant que tenen suport en algun dels supòsits previstos a l'article 74.1 de la directiva esmentada, ja que, en cas contrari, es vulneraria el que disposa aquest precepte i s'incorreria en la irregularitat número 23 de la Decisió de la Comissió de 14 de maig de 2019.

La Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem desestima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per la representació processal de la Fundació Privada Santa Creu i Sant Pau contra la sentència de 12 de juny de 2023 dictada per la Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que confirma.

Així mateix, estableix doctrina jurisprudencial en el sentit que, de conformitat amb l'article 72.2 de la Directiva europea 2014/24/UE, quan s'efectuïn diverses modificacions successives d'un contracte d'obres, s'han de sumar les quanties de totes elles per determinar si se supera el llindar del 15 % del valor del contracte inicial i, si se supera aquest percentatge, totes les alteracions contractuals només podran ser justificades pel contractista acreditant que tenen suport en algun dels supòsits previstos a l'article 74.1 de la directiva esmentada, ja que, en cas contrari, es

vulneraria el que estableix aquest precepte i s'incorreria en la irregularitat número 23 de la Decisió de la Comissió de 14 de maig de 2019.

Confirma, per tant, la sentència esmentada.

Els antecedents de la sentència són els següents:

- Mitjançant resolució del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya es va seleccionar la Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau per a la concessió d'una subvenció per part de la Secretaria d'Universitats de 10 milions d'euros com a ajuda per a la construcció d'un nou edifici per a la investigació en ciències biomèdiques a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, amb la finalitat de fer front al cost total de les obres, que ascendia a 18.027.319,31 euros, dels quals 5 milions serien finançats amb fons europeus.
- Per part de l'òrgan competent es van elaborar dos informes, de 17 i 30 d'octubre de 2019, amb la finalitat d'emetre les corresponents certificacions d'execució de les obres sol·licitades per la citada fundació. En aquests informes es va estimar que s'havien d'aplicar correccions financeres, ja que determinades despeses havien de considerar-se no elegibles. Es va concloure que no era subvencionable la quantitat de 2.056.486 euros, atès que s'havien produït dues modificacions del contracte d'obres previstes en el plec de condicions particulars i una tercera no prevista, el cost de la qual suposava el 15,07 % del cost inicial del contracte. Per aquest motiu es considerava que es tractava d'una modificació essencial que incorria en la irregularitat número 23 de la Decisió de la Comissió Europea de 14 de maig de 2019. Aquestes modificacions havien superat els límits percentuals establerts a l'article 72.2 de la Directiva 2014/24/UE i als articles 106 i 107 del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic.
- Contra aquests informes es va interposar recurs d'alçada, que no va ser admès a tràmit mitjançant resolució de la Secretaria General de la Vicepresidència d'Economia i Hisenda.
- Contra aquests informes i contra la resolució desestimària del recurs d'alçada, la representació processal de la Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau va interposar recurs contenciós administratiu, que va correspondre i es va substanciar davant la Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Àrea de Presidència
Secretaria General

- La Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va dictar sentència el 12 de juny de 2023, mitjançant la qual va desestimar el recurs contenciós administratiu, argumentant que les modificacions del contracte estaven subjectes a les limitacions establertes als articles 106 i 107 del text refós de la Llei de contractes del sector públic i que, per tant, s'havia incorregut en la irregularitat número 23 de la Decisió de la Comissió Europea de 14 de maig de 2019.
- Davant aquesta sentència, la representació processal de la Fundació privada va interposar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem.
- La Secció d'Admissió de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant interlocutòria de 6 de novembre de 2024, va acordar:
 - Admetre a tràmit el recurs de cassació i declarar-lo d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència.
 - Declarar que la qüestió que planteja el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència consisteix a determinar si diverses modificacions del contracte, sumades totes elles, que superin el 15 % del valor del contracte inicial suposen una modificació substancial que vulnera l'article 72 de la Directiva 2014/24/UE i incorren, per això, en la irregularitat número 23 de la Decisió de la Comissió, o si, per contra, cal atendre la naturalesa substancial o no de cada una de les modificacions individualment considerades per apreciar la referida irregularitat.
 - Fixar com a normes jurídiques que, en principi, han de ser objecte d'interpretació l'article 72 de la Directiva 2014/24/UE i els articles 106 i 107 del text refós de la Llei de contractes del sector públic.

La sentència resol la qüestió d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència plantejada d'acord amb els següents arguments jurídics:

- En primer lloc, afirma que l'article 72 de la citada directiva europea recull els supòsits en què els contractes poden ser modificats durant la seva vigència sense necessitat d'iniciar un nou procediment de contractació. Entre aquests supòsits es troben tres casos —els al·legats per les parts—, és a dir, els previstos a l'apartat 1, lletres a) i b), i el tipificat a l'apartat 2: les modificacions previstes en el plec, les modificacions no substancials i les modificacions de quantia reduïda.

Així, l'article 72.1 a) recull les modificacions que, amb independència del seu valor pecuniari, ja estaven previstes en el plec de condicions inicial de la contractació.

Per la seva banda, l'article 72.1 b) estableix que les modificacions, amb independència del seu valor pecuniari, no siguin substancials als efectes de l'apartat 4.

I l'article 72.2 recull les modificacions que són de quantia reduïda.

El Tribunal Suprem, després de fer una anàlisi exhaustiva dels articles 72 i 74 de la Directiva 2014/24/UE, arriba a la conclusió que, conforme al que disposa l'article 72.2 de la Directiva 2014/24/UE, quan s'efectuïn diverses modificacions successives d'un contracte d'obres, s'han de sumar les quanties de totes elles per determinar si se supera el límit del 15 % del valor del contracte inicial. Si se supera aquest percentatge, totes les alteracions contractuals només podran ser justificades pel contractista acreditant que tenen suport en algun dels supòsits previstos a l'article 74 de la citada directiva, ja que, en cas contrari, es vulneraria el que estableix aquest precepte i s'incorreria en la irregularitat número 23 de la Decisió de la Comissió de 14 de maig de 2019.

- Aplicant aquesta doctrina al cas analitzat, resulta que el percentatge és del 15,07 %; percentatge que no és discutit per la part actora. Per tant, no es pot acollir al supòsit establert a l'apartat 2 de l'article 72, perquè dues de les modificacions ja estaven previstes en els plecs de condicions particulars, però la tercera no, ja que era imprevisible.

Atès que el contractista no va acreditar que totes les alteracions contractuals realitzades respectessin el que disposa l'article 72 de la citada Directiva europea 2014/24/UE, es va incórrer en la irregularitat número 23 de la Decisió de la Comissió de 14 de maig de 2019. En conseqüència, es desestima el recurs i es confirma la sentència dictada per la Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de 12 de juny de 2023, per ser conforme a dret.

7. [Sentència 168/2026](#), de 17 de febrer, de la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, per la qual s'estima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per la mercantil Rogasa Construcciones y Contratas, SA contra la sentència dictada per la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid, que es casa i s'anul·la, i s'estima el recurs contenciós administratiu presentat

per aquesta entitat mercantil contra l'ordre de la Conselleria d'Educació i Joventut de la Comunitat de Madrid, en el sentit que el **termini per declarar la resolució d'un contracte administratiu per incompliment dels terminis d'execució de les obres de construcció**, quan una comunitat autònoma no ha establert un termini concret, és el termini de tres mesos previst a l'article 21.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i no és aplicable a les comunitats autònomes el termini de vuit mesos fixat a l'article 212.8 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, de conformitat amb la doctrina establerta per la Sentència del Tribunal Suprem 138/2024, de 29 de gener, fixant doctrina jurisprudencial en aquest extrem.

La Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant aquesta sentència, estima el recurs interposat per la mercantil Rogasa Construcciones y Contratas, SAU contra la sentència de la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid, que havia desestimat el recurs contenciós administratiu interposat contra l'ordre de la Conselleria d'Educació i Joventut de la Comunitat de Madrid, per la qual es va acordar la resolució del contracte adjudicat a aquesta empresa per haver incorregut en mora respecte al termini d'execució de les obres. Atès que la Comunitat de Madrid no havia establert un termini concret de resolució contractual, es va aplicar el termini de vuit mesos previst a l'article 212.8 de la Llei 9/2017, de contractes del sector públic.

Els antecedents de la sentència són els següents:

- La Conselleria d'Educació i Joventut de la Comunitat de Madrid va acordar adjudicar unes obres de construcció a la societat Rogasa Construcciones y Contratas, SA, tenint en compte que la Comunitat de Madrid no havia establert un termini fix i concret per al procediment de resolució contractual per incompliment dels terminis d'execució de les obres.
- Aquesta conselleria va acordar posteriorment, mitjançant resolució, resoldre el contracte per haver incorregut l'adjudicatària en mora respecte als terminis d'execució de les obres adjudicades.
- Contra aquesta resolució, la representació processal de l'empresa adjudicatària va interposar recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid, que va ser admès a tràmit i substanciat per la Secció Tercera de la mateixa sala.

Àrea de Presidència
Secretaria General

- La Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid va dictar sentència desestimant el recurs contenciós administratiu, ja que va considerar que, en no haver-se establert un termini específic de resolució per demora en l'execució de les obres per part de la Comunitat de Madrid, resultava aplicable el termini de vuit mesos fixat a l'article 212.8 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, ratificant així la resolució de la conselleria esmentada.
- Contra aquesta sentència, la representació processal de l'entitat adjudicatària va interposar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem.

La Comunitat de Madrid no es va personar en el recurs de cassació esmentat.

- La Secció d'Admissió de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant interlocutòria de 28 de febrer de 2024, va acordar:
 - Admetre a tràmit el recurs de cassació i declarar-lo recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència.
 - Declarar que la qüestió que presenta interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència consisteix a determinar si la tramitació d'un procediment administratiu de resolució contractual d'un contracte subjecte a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, subscrit per una comunitat autònoma que no té fixada la durada màxima d'aquest tipus de procediments —en aquest cas la Comunitat de Madrid— està subjecta al termini de vuit mesos previst a l'article 212.8 d'aquesta llei o si resulta aplicable el termini de tres mesos regulat a l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
 - Fixar com a normes jurídiques que, en principi, han de ser objecte d'interpretació els articles 212.8 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, i 21.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

En aquest cas cal tenir en compte un fet transcendental: mentre es tramitava aquest procés contenciós administratiu, el Tribunal Suprem va dictar la Sentència 138/2024, de 29 de gener, per la qual va considerar que el termini de vuit mesos fixat a l'article 212.8 de la Llei de contractes del sector públic no té caràcter bàsic i que, per tant, és contrari a l'ordre constitucional de distribució de competències i no és aplicable

als contractes subscrits per les comunitats autònomes, les corporacions locals ni les entitats vinculades a unes o altres.

Dit d'una altra manera, en aquest cas, atès que la Comunitat de Madrid no ha fixat en cap norma amb rang de llei un termini precís, concret i específic per al procediment de resolució contractual en cas d'incompliment dels terminis d'execució de les obres, no pot aplicar-se el termini de resolució contractual establert a l'article 212.8 de la Llei de contractes del sector públic, d'acord amb la doctrina establerta per la Sentència del Tribunal Suprem 138/2024, de 9 de gener. En aquests supòsits, el termini aplicable al procediment de resolució contractual per incompliment dels terminis d'execució de les obres és el termini general de tres mesos fixat a l'article 21.3 de la Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

En conseqüència, la sentència resol la qüestió d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència en el sentit que el termini màxim de durada del procediment de resolució d'un contracte celebrat per una comunitat autònoma que no tingui fixat per llei un termini específic de durada serà de tres mesos, de conformitat amb l'article 21.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Per aquest fonament jurídic, la decisió de la sentència estableix:

- D'una banda, l'estimació del recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat per l'entitat mercantil esmentada contra la sentència dictada per la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid, que es casa i s'anul·la per no ajustar-se a dret.
 - I, d'altra banda, l'estimació del recurs contenciós administratiu interposat per l'entitat mercantil actora contra l'ordre de la Conselleria d'Educació i Joventut de la Comunitat de Madrid, per la qual es va acordar la resolució del contracte subscrit amb aquesta societat per haver incorregut en demora respecte als terminis d'execució de les obres contractades, anul·lant aquesta ordre per no ser conforme a dret i, en particular, per ser contrària a la doctrina establerta pel Tribunal Suprem.
8. [Sentència 177/2026](#), de 18 de febrer, de la Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, de desestimació del recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència i fixació de doctrina jurisprudencial referent a l'**exclusió de la responsabilitat patrimonial dels actes discrecionals**

sempre que siguin raonables i estiguin raonats (doctrina del marge de discrecionalitat) **per anul·lació judicial** dels actes administratius produïts per silenci administratiu i, en aquest cas, en relació amb l'aprovació per silenci administratiu d'un estudi de detall i posteriorment anul·lat per resolució judicial.

La Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem desestima el recurs d'interès cassacional interposat per la representació processal de la mercantil Piquio SA contra la sentència dictada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia, en data 23 de novembre de 2022, que, al seu torn, resolva el recurs d'apel·lació interposat per aquesta entitat mercantil contra la sentència dictada pel Jutjat Contenciós Administratiu número 5 de Màlaga, en relació amb la sol·licitud d'aquesta entitat a l'Ajuntament de Màlaga d'una indemnització de 27.672.769,02 euros per una reclamació de responsabilitat patrimonial com a conseqüència de l'anul·lació judicial d'un estudi de detall, que havia estat aprovat en via administrativa com a acte presumpte per l'aplicació de la figura del silenci administratiu positiu.

Els antecedents de la sentència són els següents:

- La representació processal de la mercantil Piquio SA va formular una reclamació per responsabilitat patrimonial davant l'Ajuntament de Màlaga per import de 27.672.769,02 euros, derivada de l'anul·lació judicial d'un estudi de detall, en

Aquesta sol·licitud no va ser objecte de resolució expressa i, contra la desestimació presumpta, es va interposar recurs contenciós administratiu, que es va substanciar davant del Jutjat Contenciós Administratiu número 5 de Màlaga.

- El Jutjat Contenciós Administratiu número 5 de Màlaga va dictar sentència el 14 de juliol de 2021 estimant parcialment el recurs contenciós administratiu, en la qual es reconeixia a la part actora el dret a una indemnització per import de 356.222,58 euros.
- Contra aquesta sentència, tant la representació processal de la citada empresa mercantil com la representació processal de l'Ajuntament de Màlaga van presentar sengles recursos d'apel·lació davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia, la qual, mitjançant sentència de 23 de novembre de 2022, va acordar: d'una banda, desestimar el recurs d'apel·lació interposat per la mercantil Piquio SA i, de l'altra, estimar el recurs interposat per la representació processal de l'Ajuntament de Màlaga, revocant la sentència del Jutjat Contenciós Administratiu per no ajustar-se a dret.

Àrea de Presidència
Secretaria General

- Contra aquesta sentència, la representació processal de la citada mercantil va interposar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem.
- La Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant interlocutòria de 25 de gener de 2024, va acordar:
 - Admetre a tràmit el recurs de cassació i declarar-lo d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència.
 - Declarar que la qüestió que planteja l'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència consisteix a «determinar si resulta aplicable la doctrina que exclou la responsabilitat patrimonial en els casos d'anul·lació d'actes discrecionals sempre que siguin raonables i estiguin raonats (doctrina del marge de discrecionalitat) als actes administratius produïts per silenci administratiu positiu i, si escau, els requisits per a la seva aplicació».
 - Identificar com a normes jurídiques que, en principi, han de ser objecte d'interpretació l'article 106.2 de la Constitució espanyola i els articles 32.1 i 34.1 de la Llei 40/2015, de 17 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

La sentència desestima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència basant-se en els fonaments de dret següents:

- Partint del fet que l'estudi de detall va ser aprovat en el seu moment per silenci administratiu positiu per l'Ajuntament de Màlaga, va ser posteriorment anul·lat per sentència judicial ferma de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia, de data 14 d'octubre de 2014, i que precisament aquesta anul·lació judicial va provocar que la mercantil recurrent sol·licités una indemnització per responsabilitat patrimonial de 27.676.769,02 euros; sol·licitud que va ser desestimada per silenci administratiu negatiu.

Posteriorment, aquesta sol·licitud va ser estimada en primera instància per sentència del Jutjat Contenciós Administratiu número 5 de Màlaga i, més tard, va ser parcialment desestimada en via de recurs d'apel·lació per sentència de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia.

Contra aquesta sentència del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia es va interposar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem tant per la mercantil sol·licitant de la indemnització per responsabilitat patrimonial objectiva com per l'Ajuntament de Màlaga.

El Tribunal Suprem dona resposta a la qüestió que planteja el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència. En primer lloc, per donar resposta a aquesta qüestió, es remet al que disposa l'apartat 1 de l'article 34 de la Llei 40/2015, de 17 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, d'acord amb el qual només són indemnitzables «les lesions produïdes al particular provinents de danys que no tingui el deure jurídic de suportar».

Aquest apartat 1 de l'article 34, al seu torn, s'ha de posar en relació amb l'apartat primer de l'article 32 del mateix text legal, que estableix que «l'anul·lació en via administrativa o per l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu dels actes o disposicions administratives no pressuposa, per si mateixa, el dret a indemnització».

D'aquest últim precepte es desprèn amb claredat que no tota anul·lació d'actes per resolució judicial contenciosa administrativa ha de comportar un perjudici antijurídic; és a dir, un perjudici que el particular no tingui el deure jurídic de suportar.

Aquesta qüestió ja va ser resolta en certa manera per la sentència de la Secció Cinquena de la Sala contenciosa administrativa del Tribunal Suprem de 27 de setembre de 2017, que reiterava les sentències anteriors de 27 de novembre de 2014 i de 30 i 31 de gener de 2017, en les quals es va determinar que l'antijuridicitat del dany no deriva tant de la licitud o il·licitud de l'acte o norma causant del dany «sinó de la manca de justificació conforme a l'ordenament jurídic, en tant que imposa al perjudicat aquesta càrrega patrimonial singular de suportar-lo».

Les sentències esmentades reconeixen que la jurisprudència de la Sala contenciosa administrativa del Tribunal Suprem «condiciona l'exclusió de l'antijuridicitat del dany, per existència d'un deure jurídic de suportar-lo, al fet que l'actuació de l'Administració es mantingui dins d'uns marges d'apreciació no només raonables sinó també raonats, en l'exercici de les facultats de discrecionalitat o en el cas d'integració de conceptes jurídics indeterminats».

D'aquesta manera, si la producció de l'acte es produeix dins dels marges del que és raonable i de forma raonada, l'administrat queda obligat a suportar les conseqüències perjudicials que per al seu patrimoni jurídic deriven de l'actuació administrativa, desapareixent l'antijuridicitat de la lesió. El que no es pot oblidar és que és el mateix legislador qui determina que l'anul·lació dels actes per via

contenciosa administrativa no dona lloc sempre a una indemnització per responsabilitat patrimonial.

- En conseqüència amb el fonament de dret anterior, la Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa resol la qüestió plantejada en sentit negatiu. Partint de la idea de l'obligació de l'Administració de respondre sempre de manera expressa i dels efectes jurídics que es produeixen com a «sanció» davant l'absència del compliment d'aquesta obligació, el fet que per silenci administratiu s'aprovi en via administrativa un acte o resolució no adoptat de manera expressa i que, posteriorment, sigui anul·lat per l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu no dona sempre lloc a responsabilitat patrimonial.

En alguns casos entra en joc l'anomenada doctrina jurisprudencial del «marge de tolerància» o del «marge de discrecionalitat» per eximir l'Administració d'aquesta responsabilitat en els supòsits en què la decisió adoptada, generadora del dany o perjudici, no hagi estat manifestament il·legal; és a dir, en aquells supòsits en què la interpretació i aplicació de les normes per part de l'Administració s'hagi produït dins d'uns marges de racionalitat i la decisió adoptada hagi estat raonada en la corresponent resolució administrativa.

El problema és que, com en el cas d'actuacions, la decisió no va ser adoptada de manera expressa, sinó per silenci administratiu positiu, i posteriorment va ser anul·lada per resolució judicial ferma.

Per tant, la resposta a la qüestió d'interès cassacional plantejada és que, en cas d'anul·lació judicial d'un acte presumpte, l'aplicació de la regla general de la doctrina del «marge de discrecionalitat» o del «marge de tolerància» —doctrina que exclou la responsabilitat patrimonial en els casos d'anul·lació d'actes discrecionals sempre que siguin raonables i estiguin raonats— als actes administratius produïts per silenci administratiu té com a regla general la seva no aplicació, ja que l'Administració està obligada a dictar resolució expressa.

Per excepció, però, està justificada la seva aplicació quan, de la valoració conjunta de les circumstàncies del cas concret i, singularment, de la resolució judicial que va anul·lar l'acte presumpte aprovatori, es pugui inferir amb claredat que la decisió adoptada per l'Administració mitjançant silenci positiu, tot i no ajustar-se a dret i ser mereixedora d'anul·lació, no excedeix radicalment els marges d'una interpretació i aplicació prudents i raonables de la normativa corresponent.

Per tot això, la sentència desestima el recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència interposat contra la sentència de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia de 23 de novembre de 2022, que havia desestimat el recurs d'apel·lació contra la sentència dictada pel Jutjat Contenciós Administratiu número 5 de Màlaga i, en conseqüència, acorda que l'entitat mercantil recurrent no té dret a la indemnització sol·licitada per responsabilitat patrimonial de l'Ajuntament de Màlaga relativa a l'anul·lació, per sentència judicial ferma de l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu, d'un estudi de detall que havia estat aprovat en via administrativa per silenci administratiu positiu.

9. [Sentència 214/2026](#), de 24 de febrer, de la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem. Estimació del recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència contra la sentència dictada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó, de 30 de maig de 2023, que es casa i s'anul·la, i per la qual s'estableix una nova doctrina destinada a unificar els criteris interpretatius de les diferents seccions de la Sala Contenciosa Administrativa sobre l'article 85.4 de la Llei reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa a la llum del principi pro actione. En aquest sentit, es revisa el criteri de la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem i es declara que **no és necessari que la part recurrent en primera instància s'adhereixi al recurs d'apel·lació interposat per l'Administració recurrent quan hagi obtingut una sentència totalment favorable als seus interessos, en aquells supòsits en què alguns dels motius de la demanda hagin quedat imprejutjats per haver-se considerat innecessari el seu examen.**

La Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant aquesta sentència, estima, d'una banda, el recurs de cassació interposat contra la sentència dictada per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó, de 30 de maig de 2023, sentència que casa i anul·la, i, de l'altra, fixa en el seu fonament de dret quart una nova doctrina per la qual s'ofereix una nova interpretació de l'article 85.4 de la Llei reguladora de la jurisdicció Contenciosa Administrativa, a la llum del principi pro actione. Així, es revisa el criteri mantingut en la sentència de la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem de 14 de desembre de 2022, en el sentit de declarar que no és necessari que el recurrent en primera instància s'adhereixi al recurs d'apel·lació quan hagi obtingut una sentència totalment estimatòria i, per tant, favorable a les seves pretensions, en la qual s'hagin deixat imprejutjats alguns dels motius de la demanda per considerar-se innecessari el seu examen, amb la finalitat que aquests motius puguin i hagin de ser analitzats en la sentència que resolgui el recurs d'apel·lació.

Els antecedents de la present sentència són els següents:

- El Sr. Samuel és beneficiari dels serveis socials de la residència, habitatge i centre de dia de la Vivienda Araluz V3 i del centre de dia La Cantera Aspace Villamayor, a Salamanca.
- La Junta de Castella i Lleó va girar les liquidacions mensuals de les aportacions que corresponien al beneficiari pel cost del servei del qual era usuari, aplicant a partir de juny de 2019 les disposicions del Decret 70/2011, de 22 de desembre, regulador dels preus públics prestats en l'àmbit dels serveis socials, tal com van quedar redactades després de la modificació operada pel Decret 18/2019, de 23 de maig.

En la capacitat econòmica de la persona usuària aplicada en aquestes liquidacions es va computar la part mensual corresponent a la totalitat del complement per necessitat d'ajuda de terceres persones de la seva pensió no contributiva derivada de la seva gran invalidesa. Aquest complement forma part de les prestacions a què es refereix la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

- Segons es desprèn de l'expedient administratiu, les liquidacions girades es corresponen amb els serveis socials rebuts entre els mesos de març de 2017 i febrer de 2021.
- Contra aquestes liquidacions, el Sr. Samuel va interposar recurs d'alçada en el qual al·legava, entre altres qüestions, que “no existeix cobertura legal per denominar la quantitat girada com a concepte de preu públic”, fet que comportaria la nul·litat radical de ple dret de la liquidació practicada.
- La Gerència de Serveis Socials de la Junta de Castella i Lleó, mitjançant resolució de 29 d'abril de 2021, va desestimar el recurs d'alçada amb base en l'article 16 de la Llei 12/2001, que defineix els preus públics com “les contraprestacions pecuniàries que han de satisfer-se per la prestació de serveis o per la realització d'activitats per l'Administració en règim de dret públic quan aquests serveis o activitats siguin realitzats també pel sector privat i la seva sol·licitud o recepció sigui voluntària per les persones administrades”.

Àrea de Presidència
Secretaria General

- Contra aquesta resolució, l'interessat va interposar recurs contenciós administratiu davant el Jutjat Contenciós Administratiu número 2 de Salamanca, que va dictar sentència el 30 de març de 2022 estimant el recurs.
- Contra aquesta sentència, la representació processal de la Junta de Castella i Lleó va interposar recurs d'apel·lació, que es va substanciar davant la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó.
- La Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó va dictar sentència el 30 de maig de 2023. En aquesta resolució el debat es va centrar a determinar si els serveis públics d'atenció residencial i de centres de dia dirigits a persones grans, amb discapacitat o dependència es presten a sol·licitud dels interessats, són voluntaris i no resulten imprescindibles per a la vida privada i social del sol·licitant, i si també són prestats pel sector privat, la qual cosa, segons el criteri de l'Administració, comportaria que es tractaria d'un preu públic.

La Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó va assumir la tesi de l'Administració i va estimar el recurs d'apel·lació interposat per la seva representació processal, sense entrar a examinar els arguments del recurs d'apel·lació interposat pel Sr. Samuel, entre altres motius perquè va considerar que la sentència recorreguda havia estimat totalment les seves pretensions.

- Contra aquesta sentència, la representació processal del Sr. Samuel va interposar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem.
- La Secció d'Admissió de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem, mitjançant interlocutòria de 15 de desembre de 2023, va acordar:
 - Admetre a tràmit el recurs de cassació i declarar-lo recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència.
 - Declarar que la qüestió que presenta interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència consisteix a determinar —unificant el criteri interpretatiu de les diferents seccions d'aquesta Sala sobre l'article 85.4 de la Llei reguladora de la jurisdicció Contenciosa Administrativa, a la llum del principi pro actione— si és necessari que el recurrent en primera instància s'adhereixi al recurs d'apel·lació interposat per l'Administració demandada quan hagi obtingut una sentència totalment estimatòria i favorable a les seves

pretensions en què s'hagin deixat imprejutjats alguns dels motius de la demanda per considerar-se innecessari el seu examen, a fi que aquests motius puguin i hagin de ser examinats en la sentència que resolgui el recurs d'apel·lació.

- Fixar com a normes jurídiques que, en principi, han de ser objecte d'interpretació els articles 14, 26 i 33 de la Llei 39/2006, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència; els articles 24, 31.3 i 133.1 de la Constitució espanyola; l'article 2 de la Llei general tributària; els articles 33, 67 i 85 de la Llei reguladora de la jurisdicció Contenciosa Administrativa, i l'article 7 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes.

Les qüestions plantejades en aquesta sentència són dues: d'una banda, la qüestió d'interès cassacional objectiu abans esmentada i, de l'altra, determinar si el copagament per les prestacions d'atenció previstes a l'article 14 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, que perceben les persones amb gran dependència de grau III en forma de serveis destinats a promoure l'autonomia personal i a atendre les necessitats de les persones amb dificultats per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària té la consideració de taxa o de preu públic.

La sentència resol ambdues qüestions:

- Pel que fa a la segona qüestió, és a dir, si el copagament de les prestacions previstes a l'article 14 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, que perceben les persones amb gran dependència de grau III en forma de serveis destinats a promoure l'autonomia personal i a atendre les necessitats de les persones amb dificultats per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària té la consideració jurídica de taxa o de preu públic, el Tribunal Suprem conclou que es tracta d'una taxa emparada pel principi de reserva de llei de l'article 31.3 de la Constitució espanyola.

En aquest sentit, en el seu fonament de dret tercer estableix la doctrina jurisprudencial següent:

«La naturalesa jurídica del copagament per les prestacions d'atenció a la dependència previstes a l'article 14 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, que perceben les persones amb gran dependència de grau III en forma de serveis destinats a promoure l'autonomia personal i a atendre les necessitats de les persones amb dificultats per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària és la de taxa, emparada en el principi de reserva de llei».

- Pel que fa a la qüestió d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència, la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa resol que:

«Interpretant l'article 85.4 de la Llei reguladora de la jurisdicció Contenciosa Administrativa a la llum del principi pro actione, es revisa el criteri de la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem recollit en la sentència de 14 de desembre de 2022 i es declara que no és necessari que el recurrent en primera instància s'adhereixi al recurs d'apel·lació interposat per l'Administració demandada quan hagi obtingut una sentència totalment estimatòria i, per tant, favorable a les seves pretensions, en la qual s'hagin deixat imprejutjats alguns dels motius de la demanda per considerar-se innecessari el seu examen, perquè aquests motius puguin i hagin de ser examinats en la sentència que estimi el recurs d'apel·lació».

Per tot això, la sentència estableix en el seu pronunciament final, d'una banda, la fixació de la doctrina jurisprudencial i, de l'altra, l'estimació del recurs d'interès cassacional objectiu per a la formació de la jurisprudència contra la sentència dictada per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó, que casa i anul·la.

ALTRES ÒRGANS

TRIBUNAL ADMINISTRATIU DE RECURSOS CONTRACTUALS DE LA JUNTA D'ANDALUSIA

10. [Resolució 68/2026](#), de 13 de febrer, del Tribunal Administratiu de Recursos Contractuals de la Junta d'Andalusia, per la qual s'imposa una **sanció econòmica d'un màxim de 1.500 euros a una entitat mercantil pel mal ús de l'instrument de la intel·ligència artificial en la preparació del recurs especial en matèria de contractació**.

El Tribunal Administratiu de Recursos Contractuals de la Junta d'Andalusia va adoptar una resolució, amb data 13 de febrer de 2026, per la qual es desestima el recurs especial en matèria de contractació interposat per una entitat mercantil contra la resolució d'adjudicació del contracte de serveis denominat «Prestación del Servicio de Ayuda a Domicilio dentro del ámbito del municipio de Moguer, en los núcleos urbanos de Moguer y Mazagón», així com l'aixecament de la suspensió acordada en virtut de l'article 57.3 de la Llei de contractes del sector públic, i s'imposa una multa d'un import màxim de 1.500 euros per apreciar temeritat en la

interposició del recurs, especialment pel que fa a la mala utilització de l'eina de la intel·ligència artificial.

Aquesta nota farà referència exclusivament a la crítica que la resolució esmentada realitza en relació amb l'ús de la IA.

L'article 58.2 de la Llei de contractes del sector públic estableix expressament que «en cas que l'òrgan competent aprecii temeritat o mala fe en la interposició del recurs o en la sol·licitud de mesures cautelars, podrà acordar la imposició d'una multa al responsable».

La sentència de la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional, de 5 de febrer de 2020, assenyala que «és criteri d'aquesta sala que la finalitat d'aquesta potestat sancionadora no és altra que evitar que aquest dret al recurs especial s'utilitzi de manera abusiva amb la finalitat de dilatar el procediment de contractació, tenint en compte que la mera interposició del recurs contra l'acte d'adjudicació suspèn la tramitació de l'expedient de contractació fins a la seva resolució».

Per la seva banda, la jurisprudència considera temerària la interposició d'un recurs manifestament mancat de fonament o de viabilitat jurídica. Així, la sentència del TS 3159/2004, d'11 de maig, va declarar que pot apreciar-se l'existència de temeritat processal «quan manca un contingut seriós en el recurs que s'interposa o quan és clara la manca de fonament en la qüestió que s'hi planteja» o «quan de manera reiterada es produeixen pronunciaments sobre la mateixa qüestió» (Sentència del Tribunal Suprem de 10 d'abril de 1990).

En aquest cas, va quedar acreditat que en l'escrit d'interposició del recurs especial en matèria de contractació, que consta de trenta pàgines, se citen diverses resolucions del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals, entre les quals la resolució TACRC 622/2018, la resolució TACRC 321/2019 i la resolució TACRC 1110/2020.

El Tribunal examina aquestes resolucions i arriba a la conclusió que «no responen al seu veritable contingut real, però es presenten amb l'aparença de reforçar els seus arguments». Afegeix que cal prestar una especial atenció a les conseqüències que aquestes cites incorrectes projecten sobre la validesa de les actuacions i sobre les exigències de les garanties de legalitat i imparcialitat. Per això, la resolució rebutja actuacions introduïdes sense cap rigor que comprometin el control públic i la regulació del procediment, i assenyala que s'ha d'exigir una motivació pròpia i suficient de les parts en un procés.

Continua afirmant que «introduir cites doctrinals inexistents constitueix una actuació contrària al deure de veracitat i implica una alteració, com a mínim negligent, de la realitat processal, la qual cosa vulnera un deure essencial en les actuacions davant els òrgans judicials i resolutoris dels recursos administratius».

Afegeix que, existint un repositori públic i gratuït d'aquest Tribunal, així com del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals i dels altres tribunals autonòmics, encara que la informació hagués estat generada per eines que utilitzen intel·ligència artificial, l'omissió de comprovar-la vulnera un deure bàsic de supervisió exigible a qualsevol persona que interposi un recurs especial en matèria de contractació.

En el mateix sentit, afirma que la conducta advertida suposa un abús del servei públic que presten els tribunals de recursos contractuals, ja que presentar un recurs amb documentació i arguments inexistents com a suposat suport reforçat pertorba la funció quasi jurisdiccional d'aquests òrgans i dificulta la tramitació corresponent del procediment. Això suposa una vulneració de la bona fe processal, que exigeix sempre un comportament honest, lleial i col·laboratiu amb l'òrgan resolutori, cosa incompatible amb la presentació de proves i cites incorrectes.

Aquesta situació ha obligat el Tribunal a comprovar la veracitat i/o l'existència de les resolucions citades amb un major esforç i amb una pèrdua de temps superior, que no s'hauria produït si el recurrent hagués verificat prèviament les resolucions citades obtingudes d'una plataforma d'intel·ligència artificial.

Tot això porta el Tribunal Administratiu de Recursos Contractuals de la Junta d'Andalusia a imposar al recurrent una multa econòmica d'un màxim de 1.500 euros, en funció de la mala fe apreciada i del perjudici ocasionat a l'òrgan de contractació i als altres licitadors, així com del càlcul dels beneficis obtinguts.